

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004101

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Артем Валерійович

2. Artem V. Karpenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 30-07-2026

Спеціальність за освітою: Маркетинг

Місце роботи здобувача: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14289

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81, 10.81.31, 10.81.35, 10.81.45, 10.81.01

Тема дисертації:

1. Кримінологічна характеристика та запобігання підрозділами Національної поліції кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів
2. Criminological characteristics and prevention of criminal offenses in the field of drug trafficking by units of the National Police

Реферат/анотація:

1. Дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням, в якому реалізовано праксеологічний підхід до формування кримінологічних засад запобігання підрозділами Національної поліції України кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, що вчиняються одноосібно, у складі груп, організованих груп та злочинних організацій. У дослідженні сформовано ряд висновків та рекомендацій. Встановлено, що кримінальні правопорушення пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та нарковмісних рослин є лідером серед груп кримінальних правопорушень досліджуваної сфери з 2018–2021 роки (96 %) та 2022 – 2025 роки (87 %), та займають суттєву частку навіть по відношенню до частки загальної злочинності по державі, відповідно 7 % та 8 %. Описано зарубіжний досвід запобігання кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних засобів та наркотизації населення, через: – систематизацію законодавства, шляхом групування за жорсткістю покарання у різних країнах (група

жорсткої політики; ліберальна група; група жорсткого контролю); - участь поліцейських у різного роду програмах та заходах запобіжної діяльності немедичного вживання наркотичних засобів; - просвітницькі та реабілітаційні програми, щодо осіб, які задіяні у незаконному наркообігу та немедичному вживанні наркотиків. Проаналізовано динаміку найбільше облікованих кримінальних правопорушень, що передбачені ст. 309, 307, 310 КК України, що має наступні тенденції: прослідковується збільшення кількості обліку кримінального правопорушення, передбаченого ст. 309 КК України, з 2022 – 2024 роки та несуттєвий спад у 2025 році; стрімке зростання кількості кримінальних правопорушень, передбачених ст. 307 КК України, починаючи з 2023 році, з максимальним показником обліку у 2025 році; кримінальних правопорушень, передбачених ст. 310 КК України, найбільше обліковано у 2020 році, спостерігається максимальний спад у 2024 році та незначне зростання у 2025 році. Надано кримінологічну характеристику осіб, що вчиняють кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів: одноосібно, у складі груп, організованої групи та злочинної організації. Досліджено типологію злочинців, у досліджуваній сфері, що ґрунтується на синтезі ознак, з метою виявлення збірних якостей груп осіб. Охарактеризовано запобіжні заходи у сфері обігу наркотичних засобів, що здійснюються підрозділами та службами Національної поліції України (Департаментом патрульної поліції, Департаментом боротьби з наркозлочинністю, Департаментом кіберполіції, Департаментом кримінального аналізу, підрозділами Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти, підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України, приймальниками – розподільниками для дітей органів Національної поліції України, дільничними інспекторами поліції та поліцейськими офіцерами громад, оперативними підрозділами НПУ) на спеціально- кримінологічному та індивідуальному рівнях. Обґрунтовано необхідність законодавчих змін до ч. 2 ст. 310 КК України, а саме установлення верхніх граничних меж незаконних посівів сногтворного маку та конопель; пропозиція доповнення ст. 310 КК України частиною 3, що дасть змогу відмежувати випадки вчинення цього злочину «без мети збуту» від учинення таких діянь «із метою збуту». Обґрунтована необхідність зниження віку настання кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 307 КК України, до 14 років, з огляду на підвищену суспільну небезпечність та залученням до злочинної діяльності неповнолітніх осіб вікової підгрупи 14-16 років. Запропоновано шляхи підвищення ефективності запобігання підрозділами Національної поліції кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних засобів, а саме: підвищення рівня компетенції працівників Національної поліції України; підвищення контролю за реєстрація повідомлень, заяв, та звернень, що надходять до НПУ, щодо незаконного обігу наркотичних засобів та відносно їх належного реагування; посилення співпраці з іншими суб'єктами запобіжної діяльності; впровадження віктимологічної профілактики у діяльність підрозділів НПУ; необхідність штатних змін у кримінологічному підрозділі НПУ; залучення конфідентів для отримання якісної інформації, що стосується сфери дослідження; використання штучного інтелекту для виявлення, розпізнавання, аналіз реальних і потенційних кримінальних загроз; використання сучасних технологій у діяльності Національної поліції України.

2. The dissertation is the first comprehensive monographic study in Ukraine, which implements a praxeological approach to the formation of criminological principles for the prevention by units of the National Police of Ukraine of criminal offenses in the field of drug trafficking committed individually, as part of groups, organized groups and criminal organizations. The study has formed a number of conclusions and recommendations. It was found that criminal offenses related to the illegal trafficking of narcotic drugs and narcotic plants are the leader among the groups of criminal offenses in the studied area from 2018–2021 (96%) and 2022–2025 (87%), and occupy a significant share even in relation to the share of total crime in the state, 7% and 8%, respectively. The foreign experience of preventing criminal offenses in the field of drug trafficking and drugging the population is described, through: - systematization of legislation, by grouping according to the severity of punishment in different countries (hard policy group; liberal group; hard control group); - participation of police officers in various programs and measures of preventive activities of non-medical use of drugs; - educational and rehabilitation programs for persons involved in illegal drug trafficking and non-medical use of drugs. The dynamics of the most

recorded criminal offenses, provided for in Articles 309, 307, 310 of the Criminal Code of Ukraine, has been analyzed, which has the following trends: an increase in the number of recorded criminal offenses, provided for in Article 309 of the Criminal Code of Ukraine, from 2022 to 2024 and a slight decline in 2025 is observed; a rapid increase in the number of criminal offenses, provided for in Article 307 of the Criminal Code of Ukraine, starting in 2023, with a maximum rate of recording in 2025; criminal offenses, provided for in Article 310 of the Criminal Code of Ukraine, were recorded most in 2020, a maximum decline is observed in 2024 and a slight increase in 2025. A criminological description of persons committing criminal offenses in the field of drug trafficking is provided: individually, as part of groups, an organized group and a criminal organization. The typology of criminals in the studied area, based on the synthesis of features, is studied in order to identify the collective qualities of groups of persons. Preventive measures in the field of drug trafficking carried out by units and services of the National Police of Ukraine (Patrol Police Department, Drug Crime Control Department, Cyber Police Department, Criminal Analysis Department, units of the National Police of Ukraine for ensuring a safe educational environment in general secondary schools, juvenile prevention units of the National Police of Ukraine, receptionists - distributors for children of the National Police of Ukraine, police district inspectors and community police officers, operational units of the NPU) at the special-criminological and individual levels. The need for legislative amendments to Part 2 of Article 310 of the Criminal Code of Ukraine is substantiated, namely, the establishment of upper limits for illegal cultivation of opium poppy and hemp; a proposal to supplement Part 3 of Article 310 of the Criminal Code of Ukraine, which will allow distinguishing cases of committing this crime "without the purpose of sale" from the commission of such acts "with the purpose of sale". The need to lower the age of criminal responsibility for committing a criminal offense, provided for in Article 307 of the Criminal Code of Ukraine, to 14 years is justified, given the increased social danger and the involvement of minors in the age subgroup of 14-16 years in criminal activity. Ways are proposed to increase the effectiveness of the National Police units in preventing criminal offenses in the field of drug trafficking, namely: increasing the level of competence of employees of the National Police of Ukraine; increasing control over the registration of reports, applications, and appeals received by the NPU regarding the illegal trafficking of drugs and regarding their proper response; strengthening cooperation with other subjects of preventive activity; introducing victimological prevention into the activities of the NPU units; the need for staff changes in the NPU canine unit; involving confidants to obtain high-quality information related to the research area; using artificial intelligence to detect, recognize, and analyze real and potential criminal threats; using modern technologies in the activities of the National Police of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Карпенко А.В. Екстраординарність кримінологічного портрету особи контрабандиста наркотичних засобів. Центральнотраїнський вісник права та публічного управління. 2024. № 2 (6). С. 24 – 37.
- 2. Карпенко А.В. Кримінологічна характеристика незаконного збуту наркотиків: регіональний аспект. Південнотраїнський правничий часопис. 2025. № 4. С. 21 – 29.
- 3. Карпенко А.В. Кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 310 КК України: окремі питання кримінальної відповідальності. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. 2025. № 3 (15). С. 52 – 60.

- 4. Карпенко А. До питання латентності кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів. Організаційні, правові та практичні засади протидії злочинності підрозділами кримінальної поліції в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 14 квітня 2023 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 73 – 76.
- 5. Карпенко А. Публічне вживання наркотичних засобів, як складова злочинної субкультури. Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 07 липня 2023 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 139 – 142.
- 6. Карпенко А. Місце Центрального соціально – економічного регіону у географії наркозлочинності. Взаємодія державних органів та громадськості у сфері протидії кримінальним правопорушенням у Центральних регіонах України: матеріали Круглого столу (м. Кропивницький, 17 квітня 2024 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2024. С. 88 – 103.
- 7. Карпенко А. Інновація освітнього процесу ЗВО із специфічними умовами навчання, як інструмент виявлення та запобігання наркозлочинів у кіберпросторі. Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 19 квітня 2024 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2024. С. 819 – 824.
- 8. Карпенко А. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних засобів підрозділами Національної поліції України в партнерстві з громадськістю. Взаємодія органів сектору безпеки, оборони та громадськості у сфері протидії кримінальним правопорушенням: матеріали II Всеукраїнського круглого столу (м. Кропивницький, 27 березня 2025 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2025. С. 163 – 166.
- 9. Карпенко А. Стратегічний аналіз злочинної діяльності організованих злочинних груп та злочинних угруповань, що вчиняють злочини у сфері обігу наркотичних засобів. Інформаційне забезпечення протидії організований злочинності в умовах збройного конфлікту: матеріали II Міжнародній науковопрактичній конференції, (м. Кропивницький, 16 жовтня 2025 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2025. С.125 – 129.
- 10. Карпенко А. Індивідуальне запобігання кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних засобів, що здійснюється працівниками Національної поліції України. Гуманітарна політика в умовах війни: матеріали Всеукраїнської науково-дискусійної платформи, (м. Кропивницький, 21 листопада 2025 року). Донецький державний університет внутрішніх справ, 2025. С. .330 – 333.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назимко Єгор Сергійович

2. Yehor S. Nazymko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4949-4155

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошанівська Тетяна Володимирівна

2. Tetiana V. Voloshanivska

Кваліфікація: д. ю. н., доцент, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1060-5412

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлов Юрій Володимирович

2. Yurii V. Orlov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1981-0794

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0003-1981-0794>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одинцова Олена Володимирівна

2. Olena V. Odyntsova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилевська Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Danylevska

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1893-8473

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Пономарьова Тетяна Ігорівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Пономарьова Тетяна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Сибірцева Людмила Сергіївна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна